

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2005-150-0059
Dok.: CTL40079

Besvarelse af spørgsmål nr. 5 af 2. marts 2005 fra Folketingets Retsudvalg.

Spørgsmål:

”Ministeren bedes tilsende udvalget en redegørelse for Storbritanniens system for behandling af klager over politiet, herunder

- hvad er de britiske erfaringer, og hvad er baggrunden for og overvejelserne bag ændringerne i det britiske klagesystem
- klagesystemets uafhængig sammenlignet med det danske klagesystem
- hvor ofte klagerne får ret i klager over politiet sammenholdt med praksis i Danmark.

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Jeg skal på denne baggrund vedlagt fremsende min redegørelse for behandlingen af klager over politiet i de nordiske lande og i Storbritannien. Jeg henleder i den forbindelse særligt opmærksomheden på afsnit 8, der indeholder en kortfattet sammenfatning om klagesystemernes uafhængighed og parternes retssikkerhed.

Jeg skal endvidere udtale følgende:

1. Retssystemernes forskellighed

Det fremgår af undersøgelsen, at politiet og anklagemyndigheden i de undersøgte lande på en række punkter er organiseret forskelligt, herunder fra den måde politiet og anklagemyndigheden er organiseret i Danmark. Det har ikke været tanken i det vedlagte notat detaljeret at redegøre for de fremmede retssystemer, men alene i korte hovedtræk at beskrive samvirket mellem politiet og anklagemyndigheden i de fem undersøgte lande.

2. Indhentning af oplysninger om fremmed ret

Oplysningerne til brug for denne redegørelse er søgt indhentet skriftligt ved henvendelse til rigsadvokaterne i de nordiske lande og til Home Office i Storbritannien. Der har endvidere været foretaget enkelte uddybende telefonsamtaler med repræsentanter for visse af de pågældende myndigheder, ligesom eventuelt offentligt tilgængeligt informationsmateriale, f.eks. fra Internettet, er gennemgået. Der har ikke været foretaget myndighedsbesøg i de pågældende lande.

Der er på baggrund af det regelsæt i retsplejelovens kapitel 93b –d, der regulerer den danske politiklagenævnens ordning og forarbejderne hertil, herunder betænkning 1278/1994, udarbejdet et spørgetema, hvor der er anmodet om oplysninger om en række centrale elementer og retsikkerhedsgarantier. Spørgetemaet vedlægges som bilag til redegørelsen.

Jeg har i perioden fra juni 2004 til den 10. januar 2005 modtaget skriftligt svar fra de pågældende hørte myndigheder. Henvendelsen til de britiske myndigheder er fulgt op af jævnlige erindringskrivelser.

Den fulgte fremgangsmåde har imidlertid vist sig at indebære forskellige vanskeligheder, der navnlig skyldes en forskellig detaljeringsgrad i besvarelserne. Det har derfor været påkrævet at søge yderligere oplysninger indhentet. Der er derfor i perioden fra januar til marts 2005 indhentet supplerende oplysninger, ligesom der er indhentet oplysninger om en ny norsk ordning, der trådte i kraft den 1. januar 2005, og en ændret svensk organisering af behandling af straffesager mod politipersonale, der ligeledes trådte i kraft den 1. januar 2005.

Det bemærkes endelig, at der kun i begrænset omfang udgives årlige beretninger om behandlingen af ”politiklagesager” i de undersøgte lande. Det har af samme årsag alene i begrænset omfang været muligt at fremdrage statistiske oplysninger om behandlingen af klager over politiet, herunder muligheder for at foretage en sammenligning af ”... *hvor ofte klagerne får ret i klager over politiet sammenholdt med praksis i Danmark*” Der henvises herved nærmere til beskrivelsen i redegørelsen.

I redegørelsen beskrives, hvorledes man har organiseret behandlingen af klager over politiet i de fem undersøgte lande. I det omfang, der er foretaget ændringer af de udenlandske ordninger, er der søgt oplysninger om baggrunden for ændringerne. Eventuelle oplysninger herom indgår i landebeskrivelserne.

Der bør udvises stor varsomhed ved sammenligningen af de enkelte systemer. Man bør således have for øje, at de enkelte landes regler for behandlingen af politiklager er et element de respektive landes retssystemer, og at regler og praksis i forbindelse med efterforskning og bevisførelse i straffesager på en række punkter adskiller sig fundamentalt fra dansk lovgivning og praksis. Det gælder navnlig England og Wales, hvis common law retssystem på en række centrale punkter afviger fra det, vi f.eks. kender i de nordiske lande. Tilsvarende synes også at gøre sig gældende for så vidt anår de demografiske forhold.

3. Statistik, herunder ”medholdsprocent” m.v.

Den varsomhed, der bør udvises ved sammenligningen af de enkelte systemer, kommer i særdeleshed til udtryk ved sammenligningen af de indhentede statistiske oplysninger om behandlingen af politiklagesagerne. Dette skyldes blandt andet de uensartede regler, der gælder for de saglige kompetenceforhold, dvs. hvilke sagskategorier der er omfattet af politiklageordningerne, og de forskelligartede opgørelsesmetoder, der anvendes i de undersøgte lande.

Jeg finder endvidere generelt, at man kan stille spørgsmålstejn ved om, hvorvidt en ”medholdsprocent” er anvendelig som en indikation for, om en given klageordning fungerer.

Det afgørende må være, om en given klageordning nyder almindelig tillid i befolkningen, og det er min klare opfattelse, at dette er tilfældet for så vidt angår den danske ordning for behandling af klager over politiet. Det er også værd at hæfte sig ved, at behandlingen af politiklagenævnsagerne, som forudsat i motiverne til ordningen, løbende gør det muligt at overveje, om man gennem ændrede procedurer eller regler mv. kan forbedre muligheden for blandt andet at forebygge hændelser, hvor personer kommer til skade som følge af politiets indgriben. Det er på denne baggrund indbygget i ordningen, at statsadvokaterne og Rigsadvokaten skal orientere alle relevante myndigheder om resultaterne af en undersøgelse af en politiklagenævnsag, ligesom behandlingen af politiklagenævnsagerne løbende bliver brugt i Politiskolens uddannelse af politipersonale, jf. herved min beretning af 2003, afsnit 2.6.”